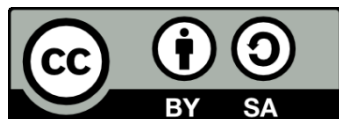

Αγροτικός συνεργατισμός

Ενότητα 3: Ηθικά ερείσματα λειτουργίας των αγροτικών
συνεταιρισμών

Παναγιώτα Σεργάκη
Τμήμα Γεωπονίας

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

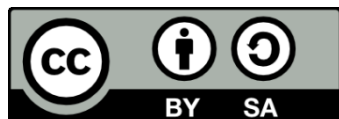

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΑΝΟΙΚΤΑ
ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΑ
ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Ηθικά ερείσματα λειτουργίας των αγροτικών συνεταιρισμών

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Περιεχόμενα ενότητας (1)

1. Ορισμός συνεργατισμού.
2. Συνεταιριστικές αξίες.
3. Κατευθυντήριες γραμμές που βοηθούν στην εφαρμογή των αξιών: Οι ισχύουσες σημερινές συνεταιριστικές αρχές.
 - i. 1^η αρχή: Εθελοντική και ελεύθερη συμμετοχή.
 - ii. 2^η αρχή: Δημοκρατική διοίκηση.
 - iii. 3^η αρχή: Οικονομική συμμετοχή.

Περιεχόμενα ενότητας (2)

- iv. 4^η αρχή: Αυτονομία και ανεξαρτησία.
- v. 5^η αρχή: Εκπαίδευση, πρακτική άσκηση, πληροφόρηση.
- vi. 6^η αρχή: Συνεργασία μεταξύ των συνεταιρισμών.
- vii. 7^η αρχή: Ενδιαφέρον για την κοινότητα.

Σκοποί ενότητας

- Η παρουσίαση των συνεταιριστικών αξιών.
- Η αναλυτική παρουσίαση των συνεταιριστικών αρχών.
- Η ερμηνεία των συνεταιριστικών αρχών, των σκοπών και στόχων που εξυπηρετούν και του τρόπου με τον οποίο εξελίχθηκαν σε βάθος χρόνου.

Ορισμός συνεργατισμού

- Συνεταιρισμός είναι μια **αυτόνομη** ένωση προσώπων που συγκροτείται εθελοντικά για την αντιμετώπιση των κοινών οικονομικών, κοινωνικών και πολιτιστικών αναγκών και επιδιώξεων τους δια μέσου μιας συνιδιόκτητης και δημοκρατικά διοικούμενης επιχείρησης (Παγκόσμιο Συνέδριο της Διεθνούς Συνεταιριστικής Ένωσης, Manchester, 1995).
- Συλλογική εργασία ή δράση για ένα κοινό στόχο ή όφελος.
- Οργανισμός που ανήκει στους χρήστες του, ελέγχεται από αυτούς, προωθεί τα συμφέροντά τους και διανέμει τα κέρδη τους με βάση τη χρήση του.

Αρχές και αξίες των συνεταιρισμών

- Οι συνεταιρισμοί διέπονται από αρχές και αξίες (Manchester,1995).
- Οι Αρχές αποτελούν τις κατευθυντήριες γραμμές με τις οποίες οι συνεταιρισμοί θέτουν σε εφαρμογή τις αξίες τους.

Συνεταιριστικές αξίες

- Αυτοβοήθεια.
- Αυτευθύνη.
- Δημοκρατία.
- Ισότητα.
- Αλληλεγγύη.
- Εντιμότητα.
- Διαφάνεια.
- Κοινωνική υπευθυνότητα.
- Φροντίδα για τους άλλους.

Αυτοβοήθεια

- Ανάληψη πρωτοβουλίας από τους ίδιους τους ενδιαφερόμενους για τη βελτίωση της θέσης τους.

Αυτευθύνη

- Δηλώνει την εκ μέρους των συνεταιρισμών διαχείριση των υποθέσεων τους με δική τους ευθύνη για τα θετικά ή αρνητικά αποτελέσματα των αποφάσεων τους (δεν στηρίζονται σε ενισχύσεις Τρίτων).

Δημοκρατία (1)

- Αξία της δημοκρατίας: επιλογή των συνεταιρισμών και απόδειξη της ανθρωποκεντρικότητας του θεσμού με δικαιώματα και υποχρεώσεις.

Δημοκρατία (2)

- Η δημοκρατία εκδηλώνεται έμπρακτα στους συνεταιρισμούς μέσω της:
- **Εκλογής των ΔΣ**, που γίνεται με καθαρά δημοκρατικές διαδικασίες. Υποβάλλει υποψηφιότητα όποιος θέλει, τα μέλη ψηφίζουν όποιον προτιμούν και εκλέγονται όσοι πλειοψηφούν.
- **Κατανομής αξιωμάτων ανάμεσα στα εκλεγμένα μέλη του Δ.Σ.** με βάση την αρχή της πλειοψηφίας.
- **Γ.Σ.** όπου οι αποφάσεις παίρνονται επίσης με βάση την αρχή της πλειοψηφίας.
- **Λειτουργίας των Δ.Σ.** όπου και πάλι οι αποφάσεις λαμβάνονται με βάση τη δημοκρατική αρχή της πλειοψηφίας.

Ισότητα

- Αποστασιοποίηση του συνεταιριστικού θεσμού από όλα τα στοιχεία που διαιρούν την κοινωνία.

Εκδήλωση της ισότητας στους συνεταιρισμούς (1)

- **Στις συνεταιριστικές μερίδες.** Όλα τα άτομα δικαιούνται μια συνεταιριστική μερίδα, ως δικαίωμα εγγραφής ή συμμετοχής τους στο συνεταιρισμό. Με τους τελευταίους νόμους περί συνεταιρισμών, άτομα με σαφώς μεγαλύτερο ύψος συναλλαγών με το συνεταιρισμό δικαιούνται να αγοράσουν περισσότερες μερίδες, ώστε να έχουν πιο δυνατή φωνή μέσα στις συνελεύσεις και επιπλέον να έχουν ένα κίνητρο να συνεχίσουν να συμμετέχουν ενεργά και να ενδιαφέρονται για την πορεία του.

Εκδήλωση της ισότητας στους συνεταιρισμούς (2)

- **Στην αξία της συνεταιριστικής μερίδας.** Το ύψος της συνεταιριστικής μερίδας είναι ίδιο ακριβώς για όλα τα μέλη του συνεταιρισμού, βάσει του καταστατικού του. Μπορεί όμως να είναι διαφορετική από συνεταιρισμό σε συνεταιρισμό, ανάλογα με τις δραστηριότητες και τις ανάγκες σε κεφάλαια του κάθε συνεταιρισμού.

Κάθε αλλαγή στο ύψος της αξίας της μερίδας γίνεται μόνο με απόφαση της ΓΣ του συνεταιρισμού ή με νόμο.

Εκδήλωση της ισότητας στους συνεταιρισμούς (3)

- **Στο δικαίωμα ψήφου.** Άλλη έκφραση της ισότητας στους συνεταιρισμούς δίνεται στο δικαίωμα ψήφου των μελών, σε οποιαδήποτε ψηφοφορία. Σε κάθε περίπτωση, όλα ανεξάρτητα μέλη έχουν μία ψήφο, εκτός και μόνο αν κατέχουν περισσότερες μερίδες, οπότε δικαιούνται περισσότερες ψήφους.

Αλληλεγγύη

- Εξυπηρετεί τα συμφέροντα όλων των μελών, αναδεικνύει ποιοτικά την ανθρώπινη ύπαρξη και είναι απαλλαγμένη από στοιχεία ανταποδοτικότητάς.
- «Όλοι για τον καθένα και ο καθένας για όλους».
- Συντονισμός ενεργειών των μελών προς την ίδια κατεύθυνση.
- Καθολική συμμετοχή.

Διαφάνεια

- Όλα τα μέλη ενημερώνονται από τον συνεταιρισμό για τα πεπραγμένα καθώς και για τα μελλοντικά σχέδια.
- Απαιτείται η έγκριση των μελών μέσω της ΓΣ για να υλοποιηθούν.

Κοινωνική υπευθυνότητα

- Συναίσθηση ευθύνης για την κοινωνία.
- Μια κοινωνία για την οποία φροντίζουν τα μέλη της, θα φροντίζει και η ίδια για αυτά.

Φροντίδα για τους άλλους

- Προέκταση της αλληλεγγύης.
- Αναφέρεται στην εξυπηρέτηση των συμφερόντων όλης της κοινωνίας.

Εντιμότητα

- Αποτελεί προϋπόθεση για τον συνεταιρισμό στις συναλλαγές του με μέλη, με τρίτους ή με άλλους συνεταιρισμούς.
- Οι κυριότεροι τρόποι έκφρασης της εντιμότητας στους συνεταιρισμούς είναι:
- Η δίκαιη τιμολόγηση των προϊόντων.
- Η έντιμη διανομή των πλεονασμάτων στα μέλη.
- Η δίκαιη μεταχείριση των μελών σε κάθε τους δραστηριότητα.

Αρχές λειτουργίας του 1^{ου} συνεταιρισμού - Rochdale 1884 (1)

- Το κεφάλαιο το προμηθεύουν τα μέλη και αμείβεται με σταθερό επιτόκιο.
- Μόνο τα πιο αγνά προϊόντα θα προμηθεύεται ο συνεταιρισμός για τα μέλη.
- Θα γίνεται ακριβής ζύγιση και μέτρηση στα πωλούμενα είδη.
- Τα προϊόντα θα πωλούνται στις τιμές της αγοράς και θα πωλούνται τοις μετρητοίς **πάντα**.

Αρχές λειτουργίας του 1^{ου} συνεταιρισμού - Rochdale 1884 (2)

- Τα κέρδη θα μοιράζονται αναλογικά ως προς το ύψος των αγορών κάθε μέλους από τον συνεταιρισμό.
- Ισότητα μελών στη διοίκηση, ισότητα φύλου για τα μέλη.
- Η διαχείριση θα γίνεται από αιρετή διοίκηση.
- Ένα ποσοστό από τα κέρδη θα προορίζεται για εκπαιδευτικούς σκοπούς.
- Έλεγχος της λογιστικής κατάστασης και των ισολογισμών από τα μέλη.
- Πολιτικές και θρησκευτικές πεποιθήσεις δε θα λαμβάνονται υπ' όψιν.

Αρχές λειτουργίας των συνεταιρισμών – 1937 Παρίσι

- Ελεύθερη συμμετοχή
- Δημοκρατικός έλεγχος – κάθε μέλος 1 ψήφος
- Περιορισμένος τόκος στο κεφάλαιο
- Διανομή πλεονασμάτων ανάλογα με τις συναλλαγές με τον Συνεταιρισμό
- Πολιτική και θρησκευτική ουδετερότητα
- Αγορές και πωλήσεις τοις μετρητοίς
- Προώθηση της εκπαίδευσης.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Οι ισχύουσες σημερινές Συνεταιριστικές Αρχές.

**Κατευθυντήριες γραμμές που
βοηθούν στην εφαρμογή των
Αξιών.**

Οι επτά αρχές του συνεργατισμού

Δημοκρατικός
έλεγχος των
μελών

Εκπαίδευση,
κατάρτιση και
πληροφόρηση

Εθελοντική
και ελεύθερη
συμμετοχή

Αυτονομία
και
ανεξαρτησία

Ενδιαφέρον
για την
κοινωνία

Οικονομική
συμμετοχή
των μελών

Συνεργασία
μεταξύ των
συνεταιρισμών

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

**1^η αρχή: Εθελοντική και ελεύθερη
συμμετοχή.**

Η αρχή

- Οι συνεταιρισμοί είναι εθελοντικές οργανώσεις, ανοικτές σε όλα τα πρόσωπα που μπορούν να χρησιμοποιήσουν τις υπηρεσίες τους και επιθυμούν να αποδεχθούν τις ευθύνες του μέλους, χωρίς διακρίσεις φύλου, κοινωνικού επιπέδου, φυλής, πολιτικών πεποιθήσεων ή θρησκείας.

Η έννοια της αρχής

Εθελοντική (μέλος).

- Ανοικτές οι πόρτες για ένταξη στον Συνεταιρισμό.
- Γίνεται μέλος όποιος επιθυμεί και αποδέχεται τις αρχές και τις επιδιώξεις του.

Ελεύθερη (συνεταιρισμός).

- Κανένα εμπόδιο ή διάκριση για οποιοδήποτε χαρακτηριστικό του ατόμου (πολιτικές, θρησκευτικές, φυλή, φύλο, κοινωνική θέση).
- Εξαίρεση: όριο ηλικίας και καταδίκες. Η ΓΣ αποφασίζει για την είσοδο αυτών των μελών.

Νομική όψη της αρχής και σημασία της

Η νομική όψη της αρχής:

- Η αρχή αυτή πηγάζει από την «ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι» που αποτελεί ένα από τα βασικά ατομικά δικαιώματα του ανθρώπου, τα οποία κατοχυρώνει το σύνταγμα της χώρας σε όλους τους πολίτες.

Σημασία της αρχής:

- Ενθάρρυνση ενεργούς συμμετοχής των ατόμων μιας περιοχής σε συνεταιρισμό για να μπορέσει ο συνεταιρισμός να εισπράξει τα πλεονεκτήματα που προκύπτουν από τη διαπραγματευτική δύναμη και τις οικονομίες μεγέθους.

Προϋπόθεσεις για να εφαρμοστεί η αρχή, κριτήρια και περιορισμοί

- Κριτήριο: Ικανοποίηση σκοπών.
- Έξοδος μελών: Εξαρτάται από το συνεταιρισμό.
- Περιορισμοί για είσοδο και έξοδο από το συνεταιρισμό:
 - Ελάχιστος χρόνος παραμονής.
 - Ελάχιστες υποχρεώσεις.

Εξαιρέσεις στην ελευθερία συμμετοχής

- Όταν η συμμετοχή σε Συνεταιρισμό είναι υποχρεωτική για ορισμένη κατηγορία ατόμων (όταν η διαχείριση ενός προϊόντος γίνεται μονοπωλιακά από συνεταιριστικό φορέα στον οποίο υποχρεώνονται να συμμετάσχουν όλοι οι παραγωγοί, π.χ. αναγκαστικοί συνεταιρισμοί).
- Έμμεση πίεση (ειδικά προνόμια - π.χ. διανομή γης μόνο σε μέλη του συνεταιρισμού με σκοπό την από κοινού εκμετάλλευση της → μη κόστος).
- Η φύση του θεσμού δικαιολογεί άνιση μεταχείριση - π.χ. χρήση μηχανών από συλλογικό συνεταιριστικό όργανο → πιο αποδοτική, καλύτερη αξιοποίηση πόρων.

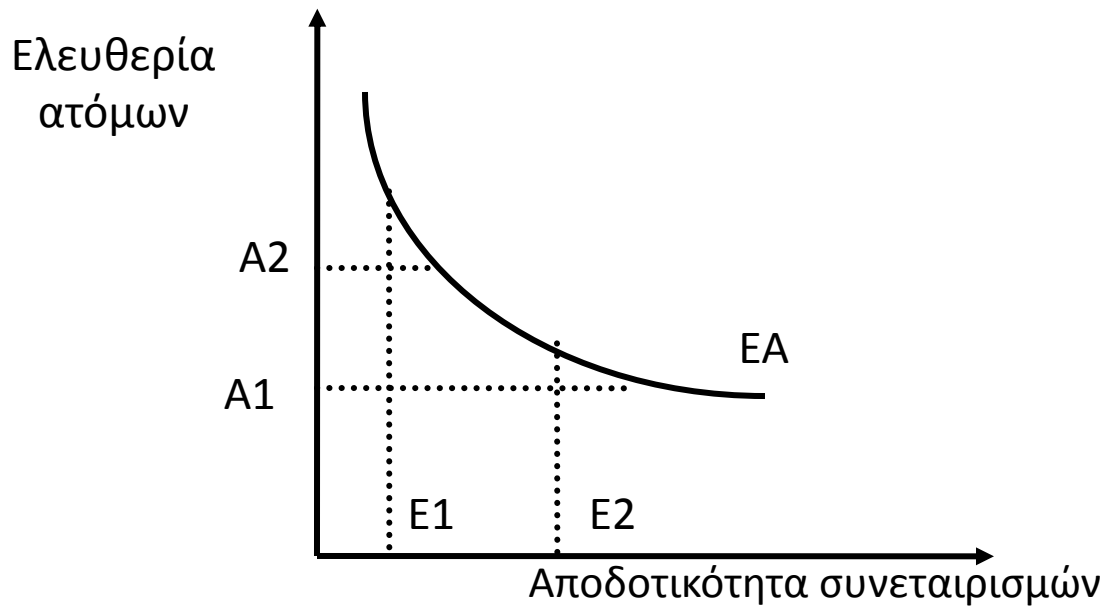

Σχέση μεταξύ ελευθερίας και αποδοτικότητας (1)

- Σύμφωνα με τη θεωρία του Breimyer (διάσημος γεωργοοικονομολόγος), όσο περιορίζεται η ελευθερία των ατόμων (υποχρεωμένοι να δράσουν μέσα από το συνεταιρισμό), τόσο αυξάνεται η αποδοτική λειτουργία των συνεταιρισμών, επειδή μειώνεται το ανά μονάδα κόστος λειτουργίας τους.

Σχέση μεταξύ ελευθερίας και αποδοτικότητας (2)

Σχήμα 1. Σχέση μεταξύ ελευθερίας ατόμων και αποδοτικότητας των συνεταιρισμών

Παραδείγματα εμποδίων εισόδου-εξόδου από το συνεταιρισμό

- Ένας συνεταιρισμός μπορεί να μη δέχεται νέα μέλη πέρα από το δυναμικό αξιοποίησης που διαθέτει (είσοδο πολλών νέων μελών → μείωση ωφελειών για τα υπάρχοντα μέλη).
- Προβλήματα: Πλεονάζον δυναμικό στις εγκαταστάσεις → πρόβλημα βιωσιμότητας → μείωση εξυπηρέτησης → εσωτερικά προβλήματα.

Παρεκκλίσεις από τη γενική εφαρμογή της αρχής (1)

- Εξαιρέσεις ως προς την ελευθερία εισόδου στους συνεταιρισμούς: πληρέστερη εξυπηρέτηση των παλαιών μελών του συνεταιρισμού.

Παρεκκλίσεις από τη γενική εφαρμογή της αρχής (2)

- **Παράδειγμα:** Συνεταιρισμός με εγγεγραμμένους τους 55 αγρότες από τους 100 κατοίκους μιας κοινότητας και με όγκο εγκατεστημένης δυναμικότητας ψυκτικών χώρων ακριβώς όσους απαιτούνται για την εξυπηρέτηση των υπάρχοντων μελών, μπορεί να αρνηθεί την εγγραφή των υπολοίπων 45 αγροτών, αν ζητήσουν και εκείνοι να γίνουν μέλη και να χρησιμοποιούν τις ίδιες ψυκτικές εγκαταστάσεις, χωρίς προβλήματα στα πρώτα μέλη. Μακροχρόνια όμως θα πρέπει να βρει τρόπο ώστε να δεχτεί και να εξυπηρετεί και τους υπόλοιπους παραγωγούς, γιατί αυτός είναι ο στόχος του.

Παρεκκλίσεις από τη γενική εφαρμογή της αρχής (3)

- **Εξαιρέσεις ως προς την ελευθερία εξόδου:** αποδοτικότερη λειτουργία του συνεταιρισμού - επίτευξη μεγαλύτερων ωφελειών στα μέλη του.

Παρεκκλίσεις από τη γενική εφαρμογή της αρχής (4)

- **Παράδειγμα:** Συνεταιρισμός με 100 μέλη και 3 βαμβακοσυλλεκτικές μηχανές για εξυπηρέτηση της συλλογής βαμβακιού των μελών με το ελάχιστο κόστος συλλογής, θα μπορούσε να αρνηθεί την ομαδική αποχώρηση 30 μελών του, αν το ζητήσουν έκτακτα, διότι θα προκύψουν οικονομικές συνέπειες (αυξημένο κόστος συλλογής) για τα εναπομένοντα μέλη.

Η αποχώρηση θα μπορούσε να γίνει προγραμματισμένα κάποια στιγμή αργότερα, αφού ο συνεταιρισμός βρει πρώτα λύση οικονομικά συμφέρουσα και αφού τακτοποιηθούν τα οικονομικά των αποχωρούντων μελών με το συνεταιρισμό.

Παραδείγματα εμποδίων ελευθερίας εξόδου μελών

- Δανειοδότηση συνεταιρισμού για επέκταση δραστηριοτήτων (αυτοδέσμευση μελών για ορισμένη περίοδο).
- Ελάχιστος χρόνος δέσμευσης για παραμονή στον συνεταιρισμό.

Είναι σωστό ο συνεταιρισμός να μη δέχεται νέα μέλη;

- Ευνοϊκή μεταχείριση νέων μελών που χωρίς να προσπαθήσουν το ίδιο με τους πρωτεργάτες θα είχαν ίσα οφέλη.
- Παράδειγμα εμποδίων εισόδου: Αγροτοτουριστικός Συνεταιρισμός Γυναικών Πέπλου (Έβρος - κυλικείο Κήπων). Το 2001 ενδιαφέρον για διπλασιασμό μελών όταν είδαν ότι είχαν πολλά κέρδη τα μέλη.
- Μπορούν τα νέα μέλη να ιδρύσουν δικό τους συνεταιρισμό.

Συμμετοχή νομικών προσώπων στους συνεταιρισμούς

- Σε ένα συνεταιρισμό μπορούν να συμμετέχουν και νομικά πρόσωπα.
- Τα νομικά πρόσωπα έχουν ως εκπροσώπους τους φυσικά πρόσωπα.
- Νομικά και φυσικά πρόσωπα έχουν τα ίδια δικαιώματα και υποχρεώσεις.

Πρέπει να είναι ισότιμη η συμμετοχή εταιρειών σε συνεταιρισμό;

- Μεγαλύτερη ευελιξία στη λήψη αποφάσεων.
- Πρωτεύον στόχος: μεγιστοποίηση απόδοσης κεφαλαίου.

Ασφαλιστικές δικλείδες

- Αν το οικονομικό μέγεθος των εταιρειών είναι μεγάλο δεν τους συμφέρει να συμμετέχουν στον συνεταιρισμό με ίδια δικαιώματα ψήφου με απλά μέλη του συνεταιρισμού.
- Αν οι εταιρείες θέλουν να επιβάλουν τη γνώμη τους, η δύναμη της ψήφου των πολλών μικρών μελών μπορεί να ανακόψει τέτοιες τάσεις.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

2^η αρχή: Δημοκρατική διοίκηση.

Η αρχή

- Οι συνεταιρισμοί είναι δημοκρατικές οργανώσεις διοικούμενες από τα μέλη τους, τα οποία συμμετέχουν ενεργά στη διαμόρφωση της πολιτικής τους και στη λήψη των αποφάσεων τους. Άνδρες και γυναίκες που προσφέρουν υπηρεσίες ως αιρετοί εκπρόσωποι είναι υπόλογοι στα μέλη. Στους παραδοσιακούς συνεταιρισμούς τα μέλη έχουν ίσα δικαιώματα ψήφου (κάθε μέλος έχει δικαίωμα μίας ψήφου).

Η έννοια της αρχής

- Δημοκρατικές οργανώσεις.
 - Στους παραδοσιακούς συνεταιρισμούς κάθε μέλος έχει δικαίωμα μίας ψήφου ανεξάρτητα από την οικονομική επιφάνεια του μέλους (βασική διαφορά εταιρίας-συνεταιρισμού). Πιθανή κατάχρηση εφόσον τροποποιηθεί ανάλογα με τις συναλλαγές.
 - Διοίκηση από αιρετά πρόσωπα (μέσω εκλογών από μέλη του συνεταιρισμού).
- Κυρίαρχο όργανο είναι η Γενική Συνέλευση (συμμετοχή).
- Ψηφοφορία.
- Ανθρωποκεντρικό σύστημα → ένταση συνεργασίας των μελών.

Εκδηλώσεις ολοκλήρωσης του δημοκρατικού χαρακτήρα

- Συμμετοχή στις εκλογές του ΔΣ.
- Πλήρης ενημέρωση μελών.
- Εκχώρηση εξουσίας σε ομάδα ανθρώπων (ΔΣ) και όχι σε ένα άτομο.
- Απουσία προνομιούχων μελών.
- Δημοκρατικός έλεγχος της διαχείρισης του συν/σμού μέσω ελεγκτών.
- Οι τεχνοκράτες εκφράζουν γνώμη, τα μέλη αποφασίζουν μέσω ΓΣ ή ΔΣ. Τα μέλη δεν επηρεάζουν τις γνωματεύσεις των τεχνοκρατών.

Προβλήματα

- Αδρανή μέλη (εξασθένιση ψήφου ενεργών μελών-διαγραφή αδρανών μελών).
- Μικρή συμμετοχή δημιουργία καθυστερήσεις στη διαδικασία λήψης αποφάσεων με αποτέλεσμα να μην μπορεί ο συνεταιρισμό να ακολουθήσει τους γρήγορους ρυθμούς της αγοράς (επιχειρηματικός θάνατος).

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

3^η αρχή: Οικονομική συμμετοχή.

Η έννοια της αρχής

- **Ισότητα:** εξίσου ή με δίκαιο τρόπο
- «Τα μέλη συμμετέχουν ισότητα και διαχειρίζονται δημοκρατικά το κεφάλαιο του συνεταιρισμού».
- Τα μέλη του συνεταιρισμού καταβάλλουν ένα χρηματικό ποσό (τη συνεταιριστική μερίδα) για τη δημιουργία του κεφαλαίου του συνεταιρισμού που είναι απαραίτητο για τη λειτουργία του. Το ύψος της συνεταιριστικής μερίδας είναι ίδιο για όλα τα μέλη, δηλαδή η συμμετοχή των μελών είναι ισότιμη, προκειμένου να εξασφαλιστεί η ισότητα και η δικαιοσύνη ανάμεσα στα μέλη του συνεταιρισμού. Δυνατότητα καθιέρωσης πολλαπλής ψήφου από τα μέλη σε συγκεκριμένες περιπτώσεις μελών με πολλές συναλλαγές με το συνεταιρισμό.

Η έννοια του κέρδους

- Οι συνεταιρισμοί δεν αποβλέπουν σε κέρδος αλλά σε οφέλη.
- Τα οφέλη προέρχονται από την συνεργασία και όχι από την εκμετάλλευση κεφαλαίων.
- Τα οφέλη μπορεί να είναι ποιοτικά και ποσοτικά.
- Μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί.

Πλεονάσματα διαχείρισης

- Αφού στους συνεταιρισμούς δεν υπάρχει η έννοια του κέρδους, τα έσοδα που προκύπτουν από τις οικονομικές δραστηριότητες των συνεταιρισμών ονομάζονται **πλεονάσματα διαχείρισης**.
- Παρακράτηση οφειλομένων χρημάτων προς τα μέλη. Ωστόσο, τα μέλη κατοχυρώνουν δικαίωμα επιστροφής τους σε αυτά.

Σκοπός της οικονομικής συμμετοχής των μελών

- Η οικονομική συμμετοχή των μελών στους συνεταιρισμούς γίνεται για να εξασφαλιστεί η αυτονομία και η ανεξαρτησία τους, γιατί ως οικονομικές μονάδες οι συνεταιρισμοί χρειάζονται κεφάλαια για να λειτουργήσουν.
- Αμοιβή της συνεταιριστικής μερίδας.

Για να ενθαρρυνθεί η οικονομική συμμετοχή των μελών στους συνεταιρισμούς θα πρέπει το ποσό της συνεταιριστικής μερίδας που καταθέτουν, να τους αποδίδει κάποια αμοιβή (τόκο). Στις εκσυγχρονισμένες μορφές συνεταιρισμών τα μέλη μπορούν να επενδύσουν στον συνεταιρισμό αγοράζοντας επιπλέον προνομιούχες συνεταιριστικές μερίδες.

Επιστρεφόμενα

- Επιστρεφόμενα ή πλεονάσματα (κέρδη), είναι τα χρήματα που περισσεύουν ως αποτέλεσμα της αποδοτικής λειτουργίας του συνεταιρισμού κατά τη διάρκεια ενός έτους.
- Τα πλεονάσματα αυτά κατά **ένα μέρος** επιστρέφονται στα μέλη, ανάλογα με τη συμμετοχή τους στις εργασίες του συνεταιρισμού.
- Το υπόλοιπο μέρος χρησιμοποιείται για την ανάπτυξη του συνεταιρισμού (π.χ. επενδύσεις) ή για την τοπική ανάπτυξη.
- Τα επιστρεφόμενα αποτελούν σημαντικό κίνητρο για τα μέλη για να συμμετάσχουν ενεργά στις οικονομικές δραστηριότητες του συνεταιρισμού.

Σκοποί της οικονομικής συμμετοχής

- Διαχείριση των πλεονασμάτων.
- Διαχείριση του τόκου των μερίδων (καθορισμός ή μη τόκου στις μερίδες).
- Διαχείριση των κεφαλαίων του συνεταιρισμού.
- Χρήση υποδομών του συνεταιρισμού.

Διάθεση πλεονασμάτων διαχείρισης

- Εξαρτάται από τα μέλη.
- Ανάπτυξη του συνεταιρισμού πιθανόν από τη δημιουργία αποθεματικών από τα οποία, μέρος τουλάχιστον θα είναι **αδιανέμητα**.
- Απόδοση στα μέλη ανάλογα με τις συναλλαγές τους με τον συνεταιρισμό.
- Υποστήριξη νέων δραστηριοτήτων που εγκρίνονται από τα μέλη.
- Ανάπτυξη υπαρχόντων δραστηριοτήτων μελών.

Ανάπτυξη συνεταιρισμού από τη δημιουργία αποθεματικών

- Ανάπτυξη του συνεταιρισμού πιθανόν από τη δημιουργία αποθεματικών από τα οποία, μέρος τουλάχιστον θα είναι αδιανέμητα.
- Μέρος του συνεταιριστικού κεφαλαίου είναι κοινή, αδιανέμητη περιουσία (εισφορές των μελών για τη δημιουργία κοινωνικού κεφαλαίου για επενδύσεις από τις οποίες ωφελούνται όλα τα μέλη-χωρίς να απαιτείται αναλογική συμμετοχή στην απόκτηση του).
- Αδιανέμητο: όταν αποχωρεί κάποιο μέλος, συνήθως δεν επιστρέφεται το ποσό της συμβολής του μέλους για τη δημιουργία του.

Απόδοση στα μέλη ως ανταμοιβή για τις συναλλαγές τους

- Η διανομή πλεονάσματος γίνεται ανάλογα με την συμμετοχή των μελών στις δραστηριότητες του συνεταιρισμού.
- Η αλληλέγγυα ευθύνη είναι ανάλογη με την συμμετοχή τους στο κεφάλαιο του συνεταιρισμού (ποσό ίσο ή πολλαπλάσιο της συνεταιριστικής μερίδας που τα μέλη οφείλουν να καταβάλουν σε περίπτωση χρεοκοπίας του συνεταιρισμού, όταν δεν υπάρχουν περιουσιακά στοιχεία).

Αλληλέγγυα ευθύνη

- Αντικίνητρο για τα αδρανή μέλη καθώς δεν προτίθενται να διακινδυνεύσουν χρήματα για να συμμετάσχουν στον συνεταιρισμό χωρίς οφέλη.

Υποστήριξη άλλων δραστηριοτήτων που εγκρίνονται από τα μέλη

- Αναπτυξιακή πορεία συνεταιρισμού.
- Τοπική ανάπτυξη.

Διαχείριση του τόκου των μερίδων

- Ο συνεταιρισμός δίνει περιορισμένο τόκο στο κεφάλαιο (3η Αρχή, Παρίσι, 1937). Όλα τα μέλη κατά την εγγραφή τους αγοράζουν μία συνεταιριστική μερίδα. Η αμοιβή αυτού του κεφαλαίου που καταθέτουν είναι μηδενική ή πολύ περιορισμένη.
- Ο τόκος είναι αποζημίωση χρήσης του κεφαλαίου που καταβάλλεται στα μέλη.

Δυσκολίες εφαρμογής χαμηλού τόκου στις συνεταιριστικές μερίδες

Απροθυμία μελών να αγοράσουν συν. μερίδες με
ασήμαντο τόκο.

Αποτέλεσμα: χαμηλή συγκέντρωση κεφαλαίων από τους
συνεταιρισμούς

Δυσκολία ανάπτυξης δράσεων από τον συνεταιρισμό.

Τρόποι αποφυγής αυτής της δυσκολίας

- **Δανειακά κεφάλαια.**
- Τόκος που κυμαίνεται μεταξύ επιτοκίου καταθέσεων και χορηγήσεων τραπεζών → τα μέλη παίρνουν υψηλότερο επιτόκιο από της τράπεζας και οι συνεταιρισμοί εξασφαλίζουν χαμηλότοκα κεφάλαια.

Τρόπος συμμετοχής μελών στο κεφάλαιο (ισότιμη συμμετοχή με συνεταιριστικές μερίδες)

- Αύξηση ποσού μερίδων (όταν το εγκρίνει η ΓΣ) με δέσμευση καταβολής τόκου στις μερίδες.
- Με δανεισμό από το μέλη με καταβολή τόκου **(προαιρετικές μερίδες ή παρακράτηση εξατομικευμένων πλεονασμάτων)** (οι προαιρετικές μερίδες δεν συνδέονται με επιπλέον δικαιώματα ψήφου).
- Τα εξατομικευμένα πλεονάσματα παρακρατούνται από τον συνεταιρισμό στο όνομα του μέλους και μπορούν να του αποδοθούν σε μορφή δανείου με μεγαλύτερο ή ίσο επιτόκιο καταθέσεων τραπεζών (διασφάλιση επιστροφής σε περίπτωση πτώχευσης).

Χρήση υποδομών συνεταιρισμού

- Για την προσφορά περισσότερων υπηρεσιών προς τα μέλη του.
- Για την υποστήριξη νέων δραστηριοτήτων που θα διευρύνουν τις εμπορικές συναλλαγές και δυνατότητες άμεσων ή έμμεσων ωφελειών των μελών.

Πλεόνασμα

- Συνεταιρισμός αγοράζει 1000 τόνους λίπασμα (μεγάλος αγοραστής - 30%)
- **50λεπτά** /κιλό μειώνεται σε **35** λεπτά /κιλό.
- **5** λεπτά έξοδα (μεταφορά, αποθήκευση, διανομή =συνολικό κόστος συνεταιρισμού **40** λεπτά).
- **0,10€** χ 1.000kgr = **100€ πλεόνασμα.**
- Σε μια ιδιωτική επιχείρηση το ποσό αυτό θα ήταν κέρδος αφού προέρχεται από επένδυση κεφαλαίων.
- Στον συνεταιρισμό προέρχεται από την συνεργασία των μελών και είναι **πλεόνασμα.**

Δημιουργία κέρδους

- **Καταναλωτικοί συνεταιρισμοί:** Όταν αγοράζει προϊόντα από Τρίτους και τα πουλάει σε Τρίτους, έχουμε την έννοια του κέρδους.
- Όταν ο ρόλος του συν/σμού είναι διαμεσολαβητικός μεταξύ Τρίτων → κέρδος.
- Δεν δημιουργείται κέρδος όταν ο συνεταιρισμός πουλάει συνεταιριστικά προϊόντα σε μη μέλη ή όταν προμηθεύει προϊόντα άλλων επιχειρήσεων σε μέλη του.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

**4^η αρχή: Αυτονομία και
ανεξαρτησία.**

Η αρχή

- Οι συνεταιρισμοί είναι αυτόνομες οργανώσεις αυτοβοήθειας διοικούμενες από τα μέλη τους. Εάν συνάπτουν συμφωνίες με άλλους φορείς, συμπεριλαμβανομένων των κυβερνήσεων ή αντλούν κεφάλαια από εξωτερικές πηγές, είναι σε αυτό ελεύθεροι ακολουθώντας κανόνες που διασφαλίζουν τη δημοκρατική διοίκηση από τα μέλη και διατηρούν την συνεταιριστική αυτονομία.

Προϋποθέσεις και περιορισμοί

- Προϋπόθεση αυτονομίας και ανεξαρτησίας είναι η **οικονομική αυτοδυναμία** → Απόκτηση ισχύος.
- Περιορισμός οικον. ανεξαρτησίας οδηγεί σε μείωση αυτονομίας και ανεξαρτησίας.
- Η μακροχρόνια κηδεμονία αποτελεί τον καλύτερο τρόπο διατήρησης της υποανάπτυξης των συνεταιρισμών.

Έλλειψη αυτονομίας και ανεξαρτησίας

- Όταν δεν επιτυγχάνεται αυτονομία και ανεξαρτησία ο συνεταιρισμός οδηγείται σε:
 - Οικονομική υποταγή.
 - Πολιτική υποταγή.
 - Διάσπαση.
 - Διάλυση.

Κατευθύνσεις της αρχής

- Η αυτονομία και ανεξαρτησία των συνεταιρισμών αναφέρεται:
 - Στη **διοίκηση του συνεταιρισμού**, η εκλογή των μελών του Δ.Σ. του συνεταιρισμού που γίνεται **αποκλειστικά** και μόνο από τα μέλη του συνεταιρισμού και όχι με διορισμό από την κυβέρνηση ή άλλον κρατικό φορέα.
 - Στη **λειτουργία του συνεταιρισμού**, δηλαδή το είδος και το μέγεθος των δραστηριοτήτων του συνεταιρισμού είναι **στην αρμοδιότητα του Δ.Σ.** που λειτουργεί αυτόνομα και ανεξάρτητα από εξωτερικές παρεμβάσεις.
 - **Στον έλεγχο του συνεταιρισμού**, δηλαδή η νομιμότητα των ενεργειών του συνεταιρισμού γίνεται αυτόνομα από τη Γ. Σ. ή άλλο συνεταιριστικό ή μη κυβερνητικό όργανο.

Σημασία της αρχής

- Ενισχύεται το πνεύμα αλληλεγγύης ανάμεσα στα μέλη.
- Ενθαρρύνεται το Δ.Σ. με τα υπαλληλικά στελέχη του να επινοήσουν μεθόδους και συστήματα αποδοτικής οργάνωσης και λειτουργίας των συνεταιρισμών προς όφελος των μελών.

Εξωτερική ή κρατική υποστήριξη

- Σε χώρες όπως η Γερμανία, η Ολλανδία, η Δανία δεν παρέχεται καμία υποστήριξη από το κράτος.
- Εξωτερική στήριξη μπορεί να υπάρχει μόνο κατά τα πρώτα χρόνια λειτουργίας των συνεταιρισμών και απουσία παραγόντων που σκοπίμως ή όχι την παρεμποδίζουν.

Παροχή ειδικών προνομίων και διευκολύνσεων από το κράτος

- Η παροχή ειδικών προνομίων ή διευκολύνσεων από το κράτος προς τους συνεταιρισμούς είναι επιβλαβής, γιατί μπορεί να οδηγήσει σε:
 - Εξουδετέρωση πρωτοβουλίας (τα αποτελέσματα του συνεταιρισμού προέρχονται από διαμορφούμενες τεχνητές συνθήκες).
 - Αποδυνάμωση αυτοπεποίθησης.
 - Περιορισμός αυτεθύνης μελών.
 - Μείωση ανταγωνιστικότητάς τους που εξασφαλίζει την επιβίωση τους στην αγορά.

Συνδεδεμένα μέλη

- Χρηματοδότες που αποκτούν την ιδιότητα του μέλους όχι επειδή χρησιμοποιούν τις υπηρεσίες του συνεταιρισμού αλλά επειδή επιδιώκουν την απόκτηση ωφελημάτων από την επιτυχημένη δραστηριότητα τους.

**5^η αρχή: Εκπαίδευση, πρακτική
άσκηση, πληροφόρηση.**

Η αρχή

- Οι συνεταιρισμοί παρέχουν εκπαίδευση και πρακτική άσκηση στα μέλη τους, στα αιρετά μέλη της διοίκησης, στα διευθυντικά στελέχη και στους υπαλλήλους, ώστε να μπορούν να συμβάλλουν αποτελεσματικά στην ανάπτυξη των συνεταιρισμών τους. Παρέχουν πληροφόρηση στο κοινό, ιδιαίτερα στους νέους και στους διαμορφωτές της κοινής γνώμης, σχετικά με τη φύση και τα οφέλη της **συνεργασίας**.

Σπουδαιότητα της αρχής (1)

- Βοηθάει σημαντικά στη βελτίωση του ανθρώπου (ανθρωποκεντρικός θεσμός) (Rochdale το 2,5% των πλεονασμάτων διαχείρισης του συνεταιρισμού χρησιμοποιούνταν για την εκπαίδευση. Τιμολόγηση προϊόντων στην τιμή αγοράς συνέβαλε στη δημιουργία πλεονασμάτων και κονδυλίων για εκπαίδευση μελών).
- Οι συμμετοχικές διαδικασίες από τους συνεταιρισμούς βοηθούν στην σύσφιξη σχέσεων μεταξύ μελών και μεταξύ μελών και διοίκησης.

Σπουδαιότητα της αρχής (2)

- Οι συμμετοχικές διαδικασίες συντελούν στη συνεχή διατήρηση στο προσκήνιο όλων των συνεταιριστικών κανόνων που αποδυναμώνονται με την αποστασιοποίηση των μελών από τη διοίκηση.
- Σε οικονομικές κρίσεις (περίοδοι ανεργίας) ο συνεταιρισμός μέσω της πληροφόρησης και της τεχνογνωσίας βοηθάει τα άτομα (γυναίκες, νέους) που δεν έχουν τη δυνατότητα να εργαστούν.
- Ενισχύεται η έννοια της αλληλεγγύης.

Εκπαίδευση προσωπικού και μελών διοίκησης

Θέματα συνεργατισμού

Οικονομικής και Κοινωνικής Ανάπτυξης

Τεχνικά (ανάλογα με τη θέση και την εργασία του μέλους)

Εκπαίδευση διευθυντικών μελών για άσκηση των καθηκόντων τους (πολύπλοκες διαχειριστικές διαδικασίες)

Όλα αλλάζουν.

Περιεχόμενο της αρχής

- Μεταξύ των γνωστικών αντικειμένων περιλαμβάνονται:
 - Συνεταιριστικές αρχές
 - Συνεταιριστική νομοθεσία
 - Οργάνωση και διοίκηση των συνεταιρισμών
 - Ωφέλειες των συνεταιρισμών
 - Αδυναμίες των συνεταιρισμών
 - Συνεταιριστική ανάπτυξη
 - Βασικές οικονομικές έννοιες
 - Στοιχεία μάρκετινγκ τροφίμων και άλλων προϊόντων
 - Ποιοτικός προσδιορισμός προϊόντων
 - Υγιεινή διατροφή κλπ.

Θέματα πρακτικής άσκησης

- Τεχνικά θέματα (πχ. τεχνικές καλλιέργειες).
- Πρακτική άσκηση σε θέματα διοίκησης κ.λπ.
- Ανάθεση διεκπεραίωσης διαδικασιών σε Επιτροπές των μελών με υποβολή εισηγήσεων στο ΔΣ (σύσφιξη σχέσεων μεταξύ μελών και ΔΣ).

Θέματα πληροφόρησης

- Θέματα αγοράς.
- Θέματα τιμών.
- Θέματα νέων τεχνολογιών.

Προϋποθέσεις:

- Εξειδικευμένο προσωπικό.
- Απαραίτητες υποδομές (αίθουσες κ.λπ).

**6^η αρχή: Συνεργασία μεταξύ
συνεταιρισμών.**

Η αρχή

- Οι συνεταιρισμοί υπηρετούν με την μέγιστη αποτελεσματικότητα τα μέλη τους και ισχυροποιούν την Συνεταιριστική κίνηση, όταν συνεργάζονται μεταξύ τους δια μέσου οργανώσεων τοπικού, εθνικού, περιφερειακού και διεθνούς επιπέδου.

Μορφές συνεργασίας μεταξύ συνεταιρισμών

- **Διασυνεταιριστική συνεργασία:** συνεργασία μεταξύ συνεταιρισμών διαφορετικού σκοπού ή δραστηριότητας (π.χ. παραγωγικού και καταναλωτικού συνεταιρισμού) που δραστηριοποιούνται όμως στον ίδιο τόπο (νομό, περιφέρεια, χώρα).
- **Διατοπική συνεργασία μεταξύ συνεταιρισμών:** συνεργασία μεταξύ συνεταιρισμών του ίδιου σκοπού σε διαφορετικούς όμως τόπους. Για παράδειγμα συνεργασία ανάμεσα σε αγροτικούς συνεταιρισμούς ή καταναλωτικούς συνεταιρισμούς, που λειτουργούν σε διάφορους νομούς της χώρας ή σε διάφορες χώρες.
- **Διασυνεταιριστική και Διατοπική συνεργασία:** συνεργασία μεταξύ συνεταιρισμών διαφορετικού σκοπού και σε διαφορετικές τοποθεσίες.

Πλεονεκτήματα συνεργασίας μεταξύ συνεταιρισμών

- Το κυριότερο πλεονέκτημα της συνεργασίας μεταξύ των συνεταιρισμών είναι η **αύξηση του συνολικού όγκου των εργασιών** των συνεργαζομένων συνεταιρισμών, που επιφέρει τα κάτωθι πλεονεκτήματα:
 - Ισχυροποιείται η διαπραγματευτική δύναμη τους.
 - Δημιουργούνται «οικονομίες μεγέθους» στις δραστηριότητές τους.
 - Δυνατότητα επέκτασης-εκσυγχρονισμού τεχνολογικού εξοπλισμού.
 - Ενισχύεται η δυνατότητα απασχόλησης και αμοιβής εξειδικευμένων στελεχών.
 - Συμμετοχή σε δαπανηρές δραστηριότητες (π.χ. διαφήμιση, προβολή προϊόντων, έκδοση εντύπων, συμμετοχή σε εκθέσεις).

Τρόποι με τους οποίους οι συνεταιρισμοί βοηθούν τα μέλη τους (1)

- Οι συνεταιρισμοί είναι προέκταση των μελών που λόγω του μεγέθους τους αναλαμβάνουν δραστηριότητες που απαιτούν μεγαλύτερη οικονομική επιφάνεια/εξειδικευμένες γνώσεις.
- Με διασύνδεση οι συνεταιρισμοί πετυχαίνουν οριζόντια και κάθετη ολοκλήρωση και γίνονται πιο αποτελεσματικοί.
- Οικονομίες κλίμακας λόγω περιορισμού κόστους προσφερομένων υπηρεσιών.

Τρόποι με τους οποίους οι συνεταιρισμοί βοηθούν τα μέλη τους (2)

- Επικουρικότητα: Ανάληψη από κάθε συνεταιρισμό του ρόλου που μπορεί να εκτελέσει πιο αποτελεσματικά και οικονομικά.
- Η παγκοσμιότητα των συνεταιριστικών αρχών διευκολύνει την πολυεθνική συνεταιριστική συνεργασία χωρίς να υποβαθμίζεται η βούληση των μεμονωμένων συνεταιρισμών.
- Αποκεντρωμένο σύστημα λήψης αποφάσεων καθώς η εξουσία στους συνεταιρισμούς παραμένει στη βάση.
- Υποβοήθηση των πιο ανεπτυγμένων προς τους πιο αδύνατους συνεταιρισμούς (συνεταιριστική αλληλεγγύη).

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

**7^η αρχή: Ενδιαφέρον για την
κοινότητα.**

Η αρχή

- Οι συνεταιρισμοί εργάζονται για τη βιώσιμη ανάπτυξη των κοινοτήτων τους με πολιτικές που εγκρίνονται από τα μέλη τους.

Σκοποί της αρχής

- 1. Η βελτίωση της κοινωνικής κατάστασης των μελών του συνεταιρισμού, αφού είναι ταυτόχρονα και μέλη της κοινότητας.**
- 2. Η βελτίωση της ποιότητας ζωής των μελών και του κοινού, αφού αποτελούν μέλη της κοινότητας.**
- 3. Η ανάπτυξη της κοινότητας μέσα στην οποία λειτουργεί ο συνεταιρισμός, αφού η ανάπτυξη της κοινότητας επηρεάζει και την ανάπτυξη του συνεταιρισμού.**

Στόχοι

- Εξυπηρέτηση οικονομικών, κοινωνικών και πολιτιστικών αναγκών κοινότητας με τρόπο που να επιτυγχάνεται βιώσιμη ανάπτυξη στην κοινότητα.
- Προστασία περιβάλλοντος.

Διαχρονική εξέλιξη των συνεταιριστικών αρχών (1)

1844	1937 (Παρίσι)	1966 (Βιέννη)	1995 (Μάντσεστερ)
Κεφάλαιο από μέλη, σταθερό επιτόκιο	Περιορισμένος τόκος κεφαλαίου	Περιορισμένος τόκος ή καθόλου	Περιορισμένος τόκος ή καθόλου
Αγνά προϊόντα	-	-	-
Ακριβής ζύγιση-μέτρηση	-	-	-
Τιμές αγοράς, όχι πίστωση	Αγορά-Πώληση μετρητοίς	-	-

Διαχρονική εξέλιξη των συνεταιριστικών αρχών (2)

1844	1937 (Παρίσι)	1966 (Βιέννη)	1995 (Μάντσεστερ)
Κέρδη ανάλογα με αγορές	Επιστροφή πλεονασμάτων ανάλογα με αγορές	Πλεονάσματα προς διανομή- επέκταση/κοινούς σκοπούς	Πλεονάσματα προς διανομή- επέκταση/κοινούς σκοπούς (3η)
Κάθε μέλος μία ψήφος	Κάθε μέλος μία ψήφος	Κάθε μέλος μία ψήφος. Δημοκρατικά σε ανώτερου βαθμού	Κάθε μέλος μία ψήφος. Δημοκρατικά σε ανώτερου βαθμού (2η)
Διαχείριση από αιρετή διοίκηση	-	-	-

Διαχρονική εξέλιξη των συνεταιριστικών αρχών (3)

1844	1937 (Παρίσι)	1966 (Βιέννη)	1995 (Μάντσεστερ)
Ποσοστό κερδών για εκπαίδευση	Προώθηση εκπαίδευσης	Προώθηση εκπαίδευσης	Εκπαίδευση, πρακτική εξάσκηση, πληροφόρηση (5η)
Λογιστική κατάσταση συχνά	-	-	-
Δεν εξετάζονται πολιτικές και θρησκευτικές πεποιθήσεις	Ελεύθερη και εθελοντική συμμετοχή/πολιτική-θρησκευτική ουδετερότητα	Εθελοντική και ελεύθερη συμμετοχή χωρίς τεχνητούς περιορισμούς	Εθελοντική και ελεύθερη συμμετοχή (1η)

Διαχρονική εξέλιξη των συνεταιριστικών αρχών (4)

1844	1937 (Παρίσι)	1966 (Βιέννη)	1995 (Μάντσεστερ)
Τιμές αγοράς / όχι πίστωση	Αγορά και πώληση τοισ μετρητοίς	-	-
-	-	Διασυνεταιριστική συνεργασία	Διασυνεταιριστική συνεργασία (6η)
-	-	-	Αυτονομία και ανεξαρτησία (4η)
-	-	-	Ενδιαφέρον για την κοινότητα (7η)

Βιβλιογραφικές πηγές

Το υλικό που χρησιμοποιήθηκε για την προετοιμασία της παρουσίασης συγκεντρώθηκε κυρίως από τα παρακάτω συγγράμματα:

1. Παπαγεωργίου, Κ. (2015). Βιώσιμη Συνεταιριστική Οικονομία. Θεωρία και Πρακτική. Εκδόσεις Σταμούλης, Αθήνα.
2. Κοντογεώργος, Α. και Σεργάκη, Π. (2015). Αρχές Διοίκησης Αγροτικών Συνεταιρισμών: Προκλήσεις και Προοπτικές. Ελληνικός Ακαδημαϊκός Συσσωρευτής <http://repository.kallipos.gr>.

Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (1/2)

- Το Έργο αυτό κάνει χρήση των ακόλουθων έργων:
- Εικόνες/Σχήματα/Διαγράμματα/Φωτογραφίες
- Σχήμα 1: Οι επτά αρχές του συνεργατισμού. Κοντογεώργος, Α. και Σεργάκη, Π. (2015). Αρχές Διοίκησης Αγροτικών Συνεταιρισμών: Προκλήσεις και Προοπτικές. Ελληνικός Ακαδημαϊκός Συσσωρευτής <http://repository.kallipos.gr>.
- Σχήμα 2: Σχέση μεταξύ ελευθερίας και αποδοτικότητας. Επεξεργασία Π. Σεργάκη.

Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (2/2)

- Το Έργο αυτό κάνει χρήση των ακόλουθων έργων:
- Πίνακες
- Πίνακας 1: Διαχρονική εξέλιξη των συνεταιριστικών αρχών. Παπαγεωργίου, Κ. (2015). Βιώσιμη Συνεταιριστική Οικονομία. Θεωρία και Πρακτική. Εκδόσεις Σταμούλης, Αθήνα.

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Παναγιώτα Σεργάκη.
«Αγροτικός Συνεργατισμός. Ηθικά ερείσματα λειτουργίας των αγροτικών
συνεταιρισμών». Έκδοση: 1.0. Θεσσαλονίκη 2014. Διαθέσιμο από τη
δικτυακή διεύθυνση: <https://opencourses.auth.gr/courses/OCRS525/>

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά - Παρόμοια Διανομή [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

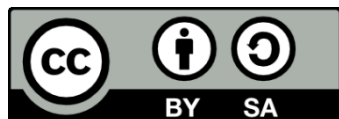
[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Τέλος ενότητας

Επεξεργασία: Χρυσάνθη Χαρατσάρη
Θεσσαλονίκη, Εαρινό εξάμηνο 2014-2015

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Σημειώματα

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

